

Tárgytematika / Course Description

Művészetterápia

AKNB_TTTM127

Tárgyfelelős neve /

Teacher's name: Borbély Károly

Félév / Semester: 2018/19/2

Beszámolási forma /

Assesment: Folyamatos számonkérés

Tárgy heti óraszám /

Teaching hours(week): 0/2/0

Tárgy féléves óraszám /

Teaching hours(sem.): 0/0/0

OKTATÁS CÉLJA / AIM OF THE COURSE

Cél: A hallgatók pszichológiai és pedagógiai, valamint vizuális nevelési tanulmányaira alapozva létrehozni a képességek és ismeretek szintézisét. A kreatív alkotó folyamatokkal és azok megfelelő programozásával, irányításával legyen képes az oktatás, nevelés során a gyermekek érzelmi állapotának megfelelő érzékenységgel és empátiával való követésére, a feszültségek oldására.

Feladat: A művészi kifejezés feltáró és öngyógyító aspektusainak megismerése, értelmezése gyakorlati feladatokon keresztül. Különböző terápiai módszerek tanulmányozása, programozása, azok alkalmazási lehetőségei az iskolában, családban és a gyógyításban, a segítő pálya sokféle színterein.

TANTÁRGY TARTALMA / DESCRIPTION

Program:

Elmélet

- 1) A művészetterápia története, előzményei.
- 2) A művészetterápia és a művészet pszichoterápia.
- 3) A képzőművészet terápia feltáró jellege, lehetőségei a nevelésben.
- 4) Az alkotás öngyógyító jellege, funkciója. Az önerő mozgósítása.
- 5) Kreatív tevékenység csoportban. Csoportterápia és műhelymunka.
- 6) Terápiai célok és eszközök összefüggései.
- 7) Művészetterápia a gyógypedagógiában.
- 8) A képi kifejezés nyelvi anyaga. A kép „beszéde”.
- 9) A képi közlés előnyei.
- 10) Népművészet és gyógyítás.
- 11) Receptív művészetterápia. Műalkotások a terápiában.
- 12) A képzőművészet terápia metodikája.

Gyakorlati feladatok

1. A művészetterápiák történeti előzményei, kialakulásuk. A képi kifejezés előnyei.
 2. A képzőművészet terápia helye, lehetőségei az iskola és a család életében.
 3. Egyéni mappa készítése. A színek, formák fejezzék ki alkotójuk egyéniségét, jellemezzék őt.
 4. A gesztus kifejező ereje, tartalma. Firkálás „automatikus”, ösztönös mozgásokkal, szénnel, ujjakkal, (10 db.) majd egy kiválasztott firka tudatos folytatása színes krétával.
 5. Személyes élmény képi kifejezése. Egy pozitív érzés megjelenítése színekkel, vonalakkal, foltokkal.
 6. Három zsírkrétával firkálás – spontán formák létrehozása, majd azok továbbfejlesztése.
 7. „Hogy érzi magát?” Különbőféle érzéseket kifejező gesztusok létrehozása színesen, ecsettel, ujjakkal, festékekkel.
 8. Mi az, amiben legjobban meglepődtem saját magammal kapcsolatban?
 9. Önjellemzés színekkel, formákkal, gesztusokkal – „nonfiguratív önarckép.”
- 10-13. C.G.Jung képzőművészet terápiaja és a mandalák szerepe a gondolatok, érzelmek fókuszálásában. Saját mandala alkotása.
- 14) „Egy hosszú, sötét alagútból kiérek a fénybe.”

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE / ASSESSMENT'S METHOD

Követelmény:

- a) A foglalkozásokon való részvétel és az ott készült alkotások az aláírás feltételei.
- b) Az órákon elhangzott, vagy feldolgozott témákhoz, gondolatok valamelyikéhez kapcsolódóan írjon egy rövid esszét! A gyakorlati jegyet ennek és a fentiek eredményeképpen alakítjuk ki.

KÖTELEZŐ IRODALOM / OBLIGATORY MATERIAL

Kötelező/ajánlott irodalom

A grafikus kifejezőmód szerepe pszichotikus betegek diagnózisában és terápiájában. Trixler Mátyás, Tényi Tamás, Gáti Ágnes. *Psychiat Hung* 2000, 15(4):479-482

Bagdy E.: A nonverbális pszichoterápiák. In: *Nonverbális pszichoterápiák*. Szerk. Juhász S. Animula Kiadó,

Budapest.

Jakab Irén: Kifejezés a pszichiátriában. Pszichiátria és művészeti elemzés.

Feuer Mária: A gyermekrajzok fejlődéslélektana. Akadémia Kiadó, Budapest, 2000.

Gerő Zsuzsa (2003): A gyermekrajzok esztétikuma, Budapest, Flaccus Kiadó

Halász László: Művészetpszichológia. Gondolat, 1983.

Hárdi István: A dinamikus rajzvizsgálat. Medicina Kiadó, Budapest, 1983.

Hermann István: A művészi élmény befogadása. A vizuális kultúráról. Bp. Kossuth K. 1982.

Malchiodi, Cathy (2003): A gyermekrajzok megértése, Budapest, Animula

Mérei Ferenc-V. Binét Ágnes (1970): Gyermeklélektan, Budapest, (1993) Gondolat Kiadó

Nagy Erika (1998): Az alkotó tevékenység folyamata, kreativitás a gyermekrajzokban. In: Fejlesztő pedagógia. 9. évfolyam 6. szám p. 46-49.

Poszler György: Katarzisz és kultúra: Tanulmányok az esztétikai nevelés köréből. Tankönyvkiadó, Bp. 1980.

Sándor Éva-Horváth Péter (1995) Képzőművészeti pedagógiai terápia. Budapest. ELTE Gyógypedagógiai Főiskolai Kar

Sándor Éva (1996) Képzőművészeti pedagógiai terápia. In: Fejlesztő pedagógia. 7. évfolyam 1. szám. p.48-59.

Sehringer, Wolfgang-Wass Zoltán (szerk.) (2005): Lelki folyamatok dinamikája. Budapest, Flaccus Kiadó

Székácsné Vida Mária: A művészeti nevelés hatásrendszere. Akadémiai Kiadó, Bp. 1980.

Takács Bernadett (2001): Gyermek-játék-terápia, Budapest, Okker Kiadói Kft

Vass Zoltán: A rajzvizsgálat pszichológiai alapjai. Flaccus Kiadó, Budapest, 2003.

Győr, 2019. február 3.

PaedDr. Borbély Károly sk.

művészetterapeuta,

festőművész